

Novi rok natječaja „Izgradnja hrvatskoga strukovnog nazivlja - Struna“

U tijeku su projekti koji obrađuju nazivlja iz antičke arheologije, drvne tehnologije, farmakologije, genetike, oftalmologije te kemijsko i laboratorijsko nazivlje.

Izgradnja hrvatskoga strukovnog nazivlja (Struna) program je Hrvatske zaklade za znanost, kojim je stvorena terminološka baza u kojoj se sustavno prikuplja, obrađuje i tumači nazivlje različitih struka. Pokrenut je na inicijativu Vijeća za normu hrvatskoga standardnog jezika 2007. godine radi izgrađivanja i usklađivanja nazivlja na hrvatskome jeziku, a u njegovu je istraživačku fokusnu briga o razvijanju nacionalnoga, hrvatskoga, strukovnog nazivlja svake znanstvene discipline i grane uz prijevodne istovrijednice na drugim jezicima. Program je zamišljen kao trajan i iznimno važan zadatak cjelokupne hrvatske znanstvene zajednice jer je stručno promišljanje, stvaranje te neprekidno i neprekinuto dopunjavanje terminološke baze hrvatskoga jezika ključno za razvijanje znanstvenoga sporazumijevanja i stila na materinskom jeziku te ujedno i jedini način da hrvatski jezik ostane među svjetskim jezicima.

Hrvatska zaklada za znanost u okviru toga programa od 2008. do 2013. godine te ponovno od rujna 2016. godine s 2.310.418,00 kuna poduprla je dvadeset četiri projekta, odnosno dvadeset šest struka. Javno su u terminološkoj bazi na mrežnim stranicama dostupna nazivlja osamnaest struka: anatomija i fiziologija, antropologija, arheologija, brodstrojarsvo, fizika, građevinarstvo, hidraulika i pneumatika, kartografija i geoinformatika, kemija, korozija i zaštita materijala, matematika, polimerstvo, pomorstvo, pravo EU-a, stomatologija, strojni elementi, zrakoplovstvo te vojno nazivlje, koje je, kao i fitomedicina, izvan sustava financiranja Hrvatske zaklade za znanost.

U tijeku su projekti koji obrađuju nazivlja iz antičke arheologije, drvne tehnologije, farmakologije, genetike, oftalmologije te kemijsko i laboratorijsko nazivlje. Muzikološko se nazivlje financira kao istraživački projekt.

Trenutno je otvoren nov natječaj Strune kojemu je rok za prijavu 5. rujna 2017. godine.

Nacionalni je koordinator od samoga početka Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, koji pruža sustavnu terminološku, kroatističku i tehničku podršku prihvaćenim projektima. U prvih je pet godina pod vodstvom dr. sc. Maje Bratanić osmišljena i napravljena mrežna terminološka baza koja se neprekidno dopunjuje, a u okviru projekata uz terminološke zbirke objavljeno je šest knjiga i tridesetak znanstvenih radova te je izrastao mladi stručni tim hrvatskih terminologa.

prof. dr. sc. Ljiljana Marks,
članica Upravnog odbora

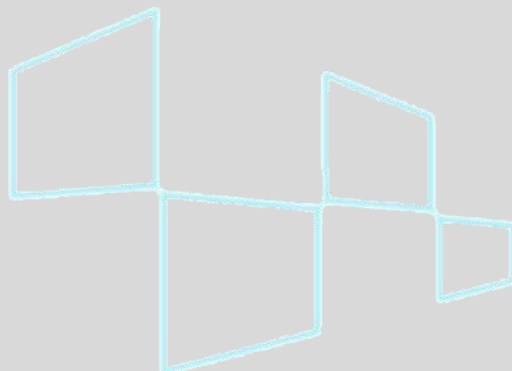
U ovome broju:

Vijesti

- Mrežna stranica *Put karijere* / Godišnje izvješće za 2015. 2
- Znanstveni kolokviji 3
- Predstavljanje programa i projekata 4

O radu HRZZ-a

- Uspostavni istraživački projekti 2017. / Izvješća projekata 5
- “Hrvatsko oftalmološko nazivlje” 6

Mrežna stranica *Put karijere*

Mrežna stranica *Put karijere* kao rezultat projekta „Profesionalni razvoj tijekom adolescencije: Razvoj i provjera Modela tranzicije karijere u adolescenciji“

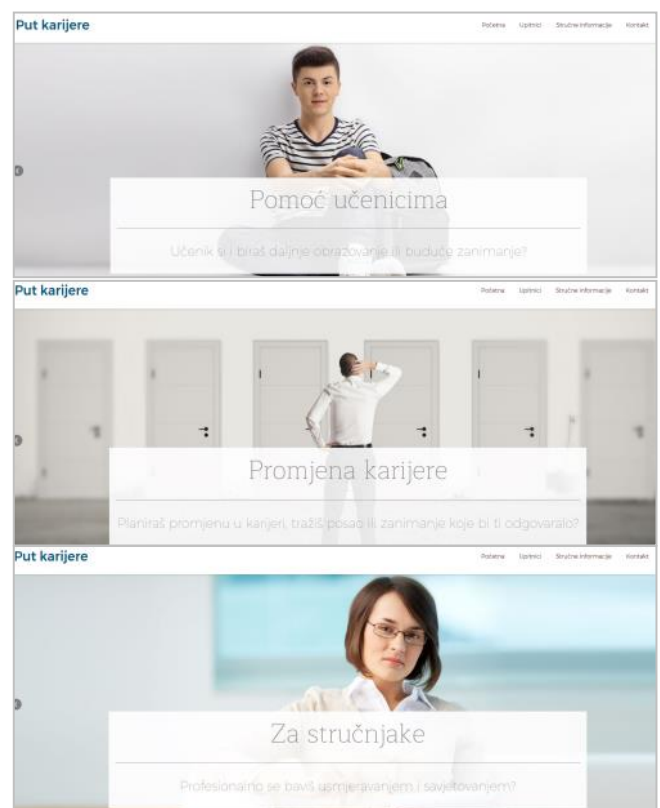
Mrežna stranica *Put karijere*, promovirana početkom lipnja na Institutu društvenih znanosti Ivo Pilar, rezultat je projekta doc. dr. sc. Ive Šverko koji se pod nazivom „Profesionalni razvoj u adolescenciji: razvoj modela tranzicije karijere adolescenata“ provodio od srpnja 2014. do lipnja 2017. godine na Institutu društvenih znanosti „Ivo Pilar“.

Cilj projekta, koji su osim doc. dr. sc. Šverko provodili i dr. sc. Toni Babarović, dr. sc. Marina Merkaš, Iva Černja i Vanja Međugorac bio je utvrditi odrednice uspješne tranzicije iz škole na posao ili fakultet. Prema postavljenom modelu tranzicije karijere adolescenata uspješna tranzicija u svijet rada ili visokoškolskog obrazovanja podrazumijeva visokomotivirane, zadovoljne, uspješne mlade ljude, čije su osobine usklađene sa zahtjevima njihovih novih radnih ili studijskih okruženja, a za takvu su tranziciju odgovorne temeljne osobine pojedinca, životne okolnosti i spremnost za upravljanje karijerom. Osnovni istraživački ciljevi projekta bili su provjeriti na koji način djeluju pojedine odrednice tranzicije karijere te koliko dobro pretpostavljeni model opisuje tranziciju karijere iz srednje škole u daljnje obrazovanje ili svijet rada. U longitudinalnom *online* istraživanju sudjelovali su učenici završnih razreda srednjih škola koji su bili praćeni u razdoblju od godinu i pol kako bi se zahvatili ishodi tranzicije na studij ili posao. Prikupljeni podaci omogućili su donošenje traženih zaključaka te je tijekom trajanja projekta ostvareno više od dvadeset izlaganja na skupovima i pripremljeno šest znanstvenih publikacija.

Na temelju dobivenih rezultata razvijen je besplatni *online* sustav za profesionalno usmjeravanje pod nazivom *Put karijere*, namijenjen svima koji se nalaze u procesu promjene karijere. Sustav sadrži devet kvalitetnih i validiranih mjera interesa, vrijednosti, spremnosti na

upravljanje karijerom i načina donošenja profesionalnih odluka, čije rješavanje pruža svakom korisniku povratnu informaciju o njegovim ili njenim osobinama, kao i savjete kako postupiti prilikom upravljanja karijerom. Doprinos primijenjenih mjera za profesionalno usmjeravanje potvrđen je empirijskim nalazima projekta.

doc. dr. sc. Iva Šverko

Preuzeto s <http://www.putkarijere.hr/>

Prihvaćeno *Godišnje izvješće Hrvatske zaklade za znanost za 2015. godinu*

Hrvatski je sabor na svojoj 4. sjednici održanoj 14. srpnja 2017. godine prihvatio *Godišnje izvješće Hrvatske zaklade za znanost za 2015. godinu* koje je predstavio dr. sc. Hrvoje Mataković, izvršni direktor HRZZ-a.

O *Izvešču* su se prethodno očitovali Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu i Vlada Republike Hrvatske, a prihvaćeno je sa 128 glasova "za", 1 "protiv" i 3 "suzdržana".

Znanstveni kolokviji

Nastavak ciklusa predavanja voditelja projekta HRZZ-a u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti

Novi Zagreb, snimljeno u Hrvatskome državnom arhivu; autor doc. dr. sc. Ivan Mlinar, Arhitektonski fakultet

Tijekom travnja, svibnja i lipnja nastavljena je suradnja s Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti u organizaciji Znanstvenih kolokvija.

U travnju je temu "Kako (društvene) znanosti mogu pridonijeti izlasku iz „začaranog“ kruga posljedica siromaštva djece i mladih?" predstavila prof. dr. sc. Marina Ajduković, voditeljica istraživačkog projekta HRZZ-a "Ekonomske teškoće obitelji, psihosocijalni problemi i obrazovni ishodi adolescenata u vrijeme ekonomske krize", zaposlena pri Studijskom centru socijalnog rada Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

U svibnju su održani kolokviji na temu istraživanja akademika Ivica Kostovića i akademika Nenada Vekarića.

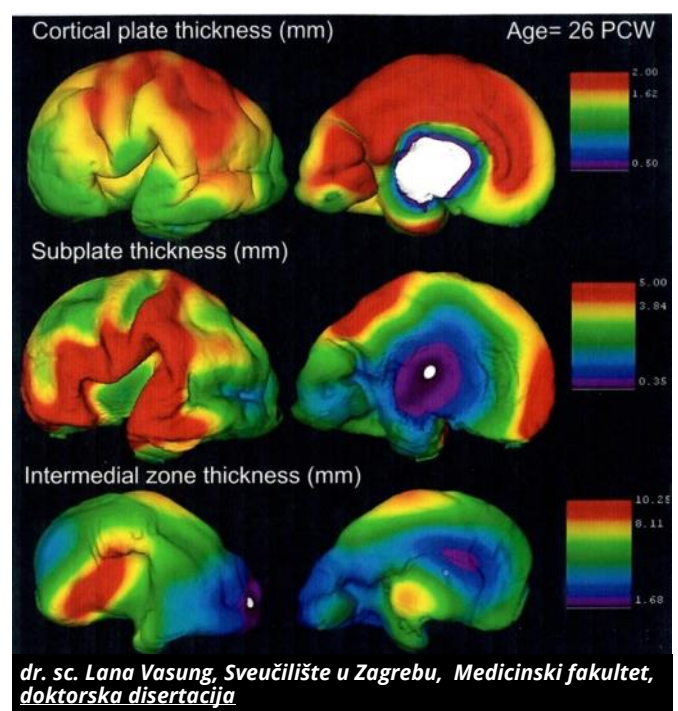
Na četvrtom u nizu kolokvija pod nazivom "Što je posebno u razvitku ljudskog mozga?" akademik Ivica Kostović objasnio je kako najvoluminoznija i evolucijski „najrazvijenija“ prolazna subplate zona u mozgu fetusa čovjeka sudjeluje u izgradnji složenih asocijativnih neuronskih veza moždane kore tijekom produženog razvitka u prenatalnom i postnatalnom životu.

Na petom je kolokviju o temi "Metoda "reprezentativne kapi" i genealoška metoda u povijesnoj demografiji" govorio akademik Nenad Vekarić. Metoda "reprezentativne kapi" omogućava da se neka informacija (izvorni podatak), sama za sebe nebitna, uz pomoć "atomizacije" kroz genealošku metodu, stavi u kontekst i pridonese stvaranju bitnih zaključaka, koji se ne mogu neposredno izvući iz sačuvanog vrela. Drugi je dio predavanja bio posvećen predstavljanju istraživačke skupine projekta "Transformacije kolektivnih i individualnih identiteta u Dubrovačkoj Republici od srednjeg vijeka do 19. stoljeća" Hrvatske zaklade za znanost čiju jezgru čine znanstvenici Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske

akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku.

Posljednji kolokvij prije ljetne stanke održan je u lipnju pod naslovom „Aneurizma abdominalne aorte – numeričkim modeliranjem do optimalnog liječenja“, a izv. prof. dr. sc. Igor Karšaj prikazao je znanja koja su trenutno dostupna te je kao dugoročni cilj istraživanja najavio razvoj programa koji će na osnovi snimaka pacijenta (CT i MR angiografija) imati stvarnu geometriju aorte pacijenta te pomoći u predviđanju daljnjeg tijeka bolesti te ponuditi puno egzaktniju opciju liječniku u odabiru pravilne terapije.

Ciklus predavanja „Kolokviji HAZU i HRZZ-a“ nastavit će se ujesen.

Predstavljanje programa i projekata HRZZ-a

Tijekom travnja i svibnja održana predstavljanja programa „Uspostavni istraživački projekti“ i projekata HRZZ-a u Rijeci, Osijeku i Splitu

Približavanje ciljeva programa Hrvatske zaklade za znanost i načina prijave na natječajne cijelom znanstvenoj zajednici jedan od važnih zadataka HRZZ-a. Kako bi se što veći broj znanstvenika iz svih znanstvenih područja upoznao s uvjetima natječaja u tijeku i približio sustavu prijavljivanja projektnih prijedloga, u travnju i svibnju članovi Upravnog odbora HRZZ-a predstavili su programe i natječajne na sveučilištima u Rijeci, Osijeku i Splitu. Program „Uspostavni istraživački projekti“ u Rijeci predstavio je član Upravnog odbora HRZZ-a prof. dr. sc. Stipan Jonjić, dok su o svojim iskustvima provedbe uspostavnih istraživačkih projekata govorile voditeljice uspješnih projekata financiranih na ranijim rokovima ovoga programa; izv. prof. dr. sc. Tihana Lenac Roviš s Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci predstavila je projekt „Molekularni mehanizmi imunološkog djelovanja PVR (CD155) u virusnoj i tumorskoj patogenezi“, a o „Istraživanju uloge optineurina u neuroprotekciji“ govorila je doc. dr. sc. Ivana Munitić s Odjela za biotehnologiju Sveučilišta u Rijeci.

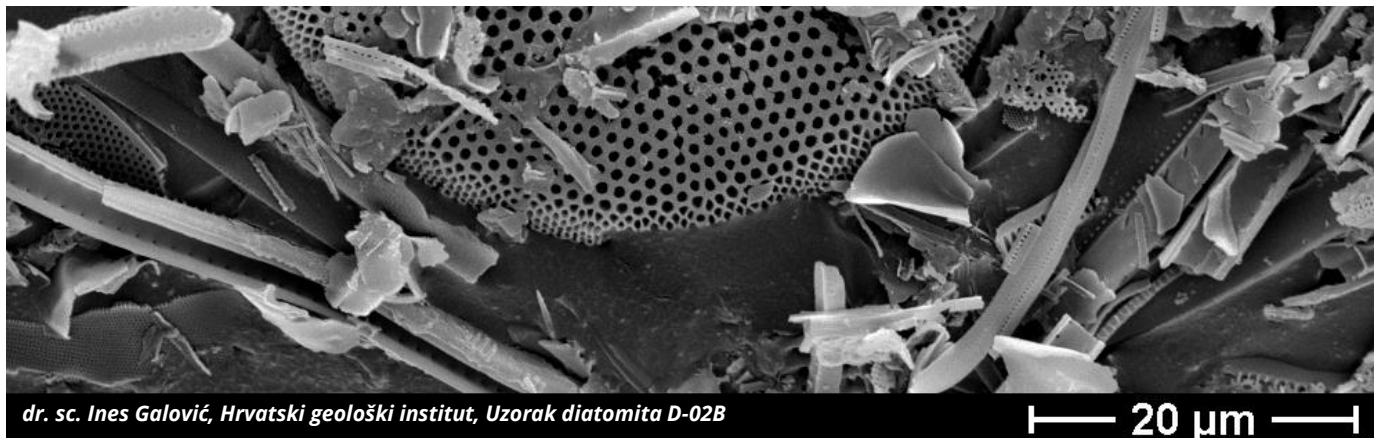
Na Sveučilištu J. J. Strossmayera u Osijeku programe Hrvatske zaklade za znanost predstavio je prof. dr. sc. Dean Ajduković, zamjenik predsjednika Upravnog odbora HRZZ-a. Svoja su iskustva u prijavljivanju i vođenju projekata HRZZ-a izložili doc. dr. sc. Silvija Ručević s Filozofskog fakulteta u Osijeku, koja je voditeljica projekta „Problemi u ponašanju djece školske dobi: Uloga izvršnih funkcija, individualnih, obiteljskih i genetskih čimbenika“ i doc. dr. sc. Tomislav Matić, s Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek, voditelj uspostavnog istraživačkog projekta „Energetski učinkovit asinkroni bežični prijenos“, dok je o postupku vrednovanja i smjernicama o važnosti pojedinih aspekata prijave i o radu panela Hrvatske zaklade za znanost govorila

*Izv. prof. dr. sc. Tomislav Matić
Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih
tehnologija Osijek, Cadence Academic Workshop*

prof. dr. sc. Vlatka Rozman, članica panela za vrednovanje za polja poljoprivrede, šumarstva i drvne tehnologije.

Program Uspostavni istraživački projekti i sustav financiranja Hrvatske zaklade za znanost u svibnju je u Splitu predstavio prof. dr. sc. Dragan Poljak, član Upravnog odbora HRZZ-a. O iskustvima provedbe uspostavnih istraživačkih projekata govorile su voditeljice uspješnih projekata koji su u tijeku: izv. prof. dr. sc. Lena Malešević Perović s Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, predstavila je projekt „Istraživanje javne potrošnje na obrazovanje: utjecaj na rast, konvergencija i efikasnost“ te je govorila o iskustvima u prijavi i vođenju projekta, dok je izv. prof. dr. sc. Vesna Boraska Perica s Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu iskustva u radu s HRZZ-om predstavila govoreći o svome projektu „Cjelogenomska analiza povezanosti Hashimotovog tiroiditisa“.

dr. sc. Ines Galović, Hrvatski geološki institut, Uzorak diatomita D-02B

— 20 μm —

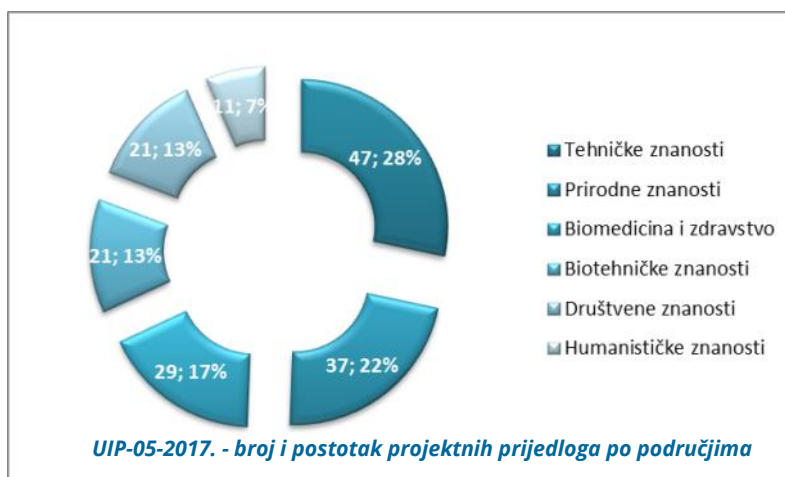
Prijave na natječaj „Uspostavni istraživački projekti“ u svibnju 2017.

U lipnju je održano 30 sjednica panela za vrednovanje tijekom kojih su članovi 23 stalna panela i 7 interdisciplinarnih panela vrednovali projektne prijedloge s natječajnog roka u svibnju

Na natječaj programa Uspostavni istraživački projekti s rokom za prijavu u svibnju 2017. godine zaprimljeno je 166 projektnih prijedloga. Najviše je projektnih prijedloga prijavljeno u području tehničkih znanosti, njih 47, a drugo su područje po broju prijave prirodne znanosti u okviru kojih je prijavljeno 37 projektnih prijedloga. U području biomedicine i zdravstva stiglo je 29 projektnih prijedloga, u biotehničkim i društvenim znanostima po 21, a najmanje je projektnih prijedloga, njih 11, zaprimljeno u

području humanističkih znanosti.

Nakon administrativne provjere i prikupljanja dopuna projektnih prijedloga, organizirano je i održano 30 sjednica panela za vrednovanje. Uz 23 stalna panela za vrednovanje osnovano je 7 interdisciplinarnih panela za potrebe vrednovanja projektnih prijedloga na ovome natječajnom roku. Postupak je vrednovanja projektnih prijedloga u tijeku te će rezultati vrednovanja biti dostupni u jesen.

Izvešća istraživačkih projekata i uspostavnih istraživačkih projekata

U tijeku je vrednovanje izvješća istraživačkih i uspostavnih istraživačkih projekata financiranih 2013. i 2014. godine

Praćenje i vrednovanje izvješća projekata financiranih u okviru programa „Istraživački projekti“ i „Uspostavni istraživački projekti“ provodi se kontinuirano.

U razdoblju od početka svibnja do početka srpnja 2017. godine periodična i završna izvješća podnijelo je 75 voditelja projekata koji su financirani u okviru natječajnih rokova iz 2013. i 2014. godine. Do kraja srpnja očekuje se predaja još 66 periodičnih ili završnih izvješća, dok u kolovozu izvješća predaje 9 voditelja projekata.

Projekt "Hrvatsko oftalmološko nazivlje", voditelja prof. dr. sc. Mladena Bušića, Klinička bolnica „Sveti duh“

Trenutno otvorenim natječajem za program Izgradnja hrvatskoga strukovnog nazivlja predviđeno je financiranje projekata u trajanju od 12 do 18 mjeseci. Ukupni proračun za financiranje ovog programa za 2017. godinu iznosi 500.000,00 kuna, a najviše financiranje po projektu iznosi 100.000,00 kuna. Projektni prijedlozi koji će se prihvatiti za financiranje mogu započeti s provedbom već u studenome.

Djelatnici Klinike za očne bolesti Kliničke bolnice "Sveti Duh", pod vodstvom prof. dr. sc. Mladena Bušića željeli su sudjelovati u poboljšanju stručnoga i znanstvenoga sporazumijevanja te uspostaviti i popularizirati uporabu hrvatskoga oftalmološkog nazivlja među sveučilišnim djelatnicima i studentima oftalmologije, stoga su sa stručnjacima Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje odlučili izraditi terminološku zbirku oftalmoloških naziva, koja će biti javno dostupna i jednostavno pretraživa. U okviru projekta „Hrvatsko oftalmološko nazivlje“ mladi su znanstvenici iz Kliničke bolnice "Sveti Duh" i Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje sudjelovali na terminološkim radionicama tijekom kojih su usvojili metodološka i praktična terminološka znanja te stekli iskustvo u izgradnji pojmovnoga sustava, pisanju i usklađivanju definicija te odabiru najboljih naziva. Stečeno će se terminološko znanje implementirati u pisanje znanstvenih i stručnih radova i udžbenika te poučavanje studenata oftalmologije i ostaloga oftalmološkog osoblja.

Budući da je u Struni već obrađeno i dostupno nazivlje temeljnih medicinskih znanosti i dentalne medicine, provedbom projekta prof. dr. sc. Bušića

osigurat će se kontinuitet u izradi naziva iz područja biomedicine i zdravstva – po prvi puta iz polja kliničke medicinske znanosti. Time će se omogućiti trajan razvoj terminologije iz područja oftalmologije na hrvatskome jeziku koja je moguća jedino aktivnim i neprekidnim terminološkim usavršavanjem i sinergijom oftalmologa i jezikoslovaca.

prof. dr. sc. Mladen Bušić, prim. dr. med.

Hrvatsko oftalmološko nazivlje (HON), prof. dr. sc. Mladen Bušić, Klinička bolnica "Sveti Duh"

Hrvatska zaklada za znanost

Ilica 24, 10000 Zagreb

V. Nazora 2, 51410 Opatija

T + 385 (0)51 228 690

E ana@hrzz.hr

www.hrzz.hr

Ako želite primati Glasnik HRZZ-a, pozivamo Vas da se javite na adresu e-pošte: glasnik@hrzz.hr